

Anton Klančnik ter Ivan Bornšek. Veliko je bil kriv Košič, ki je pozival na korajžo in grozil z nožem. Obtožena trojica se je branila s plankami in palicami in je bilo na Košičevem telesu ugotovljenih 23 težjih in lažjih poškodb. Celjski senat je obsodil zadnjega avgusta radi udeležbe na tepežu s smrtnim izidom in sicer Franca Klančnika na 13 mesecev in Antona Klančnika na 12 mesecev strogega zapor, Ivana Bornšeka pa na 1 mesec navadnega zapor. Preiskovalni zapor se vsteje v kazen, brata Klančnik morata plačati Košičevi vdovi odškodnino.

Neprevidno ravnanje z orožjem. 26-letni posestniški sin Alojzij Hunski iz Poljanske loke pri Konjicah je snažil staro puško. Kres se je sprožil in kroglja je zadela neprevidneža v obe nogi.

Do tal je uničil ogenj gospodarsko poslopje posestnika Požrla v Škalah pri Velenju.

Domačija pogorela. Dne 29. avgusta je pogorela v Trnovljah pri Celju domačija posestnice Marije Pečove. Iz hleva rešeno kravo in teleta so morali doklati. Gre za požig.

Celo ženske so se lotili z nožem. V nedeljo dne 28. avgusta so se lotili fantje posestniškega sina Antona Štravsca iz Kostivnice. Za napadenega se je potegnila sestra Neža Kostivšek. Divjaki so napadli junaško žensko, jej odrezali uho, eden jo je celo zabodel v prsa. Težko poškodovano so prepeljali v celjsko bolnico, »junake« noža pa zasledujejo orožniki.

Huda nesreča invalida. Posestnik M. Rehar iz Zaloga pri Petrovčah je invalid brez desne noge. Dne 29. avgusta pa je padel revež z voza in si zlomil levo nogo.

Vlomilci se lotili trgovca z avtomobilom. V noči od 31. avgusta na 1. september so posetili drzni vlomilci trgovca Ivana Vehovarja v Velikem dolu v župniji Koprivnica pri Rajhen-

burgu. Odpeljali so v avtomobilu iz Vehovarjeve trgovine blaga v smeri proti Hrvaški za dobrih 50.000 Din.

Dva avtomobila trčila. Na glavni cesti pri St. Vidu pri Ljubljani in sicer na križišču sta trčila tržiški avtobus in zasebni avtomobil. En avto je zgorel, drugi se je čisto razbil. Ranjenih je bilo več oseb, ena ubita. Nesreča je bila tem hujša, ker se je godila ob 9. uri zvečer.

Pogorela je dne 29. avgusta vrtna lopa trgovca Rafaela Thalerja v Škofji Loki.

Podlegel p. škodbam. V ljubljanski bolnici je podlegel poškodbam nočnega napada 32letni Josip Jager, soboslikarski pomočnik iz Hrušice, občina Dobrunje na Kranjskem.

Požigalec na delu. Dne 28. avgusta je uničil ogenj skedenj in hlev posestniku Antonu Ropretu v Bohinjski Beli. Požigalec je podtaknil ogenj v z otavo naložen voz, ki je stal na skednju.

Stara trdnjava zletela v zrak radi eksplozij. Dne 2. septembra krog 6. ure zvečer je nastal požar v stari romunski trdnjavi Ceasna, 10 km od romunske prestolice, ki je služila za vojaško municijsko skladišče. Krog 9. ure zvečer je došlo do eksplozije, katero so čuli in čutili kilometre daleč. Celo v Bukarešti je popokalo več šip. Vsa poslopja, ki so se nahajala 1 km okrog trdnjave, so se porušila, trdnjava sama pa je zletela v zrak. Vsled eksplozije je zajel ogenj vsa skladišča in ob 10. uri zvečer je pognalo v zrak zaloge morskih min. Strahovita eksplozija je zahtevala več človeških žrtev in je izginila s trdnjavo vred med drugimi tudi 16članska straža. Tudi več civilnih prebivalcev je bilo ranjenih. Škodo cenijo nad 100 milijonov lejev.

Nova izredna brzina s kopnim letalom. Major Dolittle v Clevelandu v Severni Ameriki je dosegel s kopnim letalom 485 km na uro.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23-58, lastnik in vodja kirurg dr. Černiš. — Najmodernejši urejen za operacije. — Zdravilni aparati: višinsko solnce, diatermija, tonizator, žarnica »Halas«, enterocleaner. — Zdravljenje z radijem (pijača in kopelji). — Cene zmjerne. 332

SADJARJI! Brez denarja vam je mogoče nabaviti si samodejne sačne škropilnice. Prevzajem v zameno jabolka. Pojasnila pri J. Videmšek, Maribor, Koroščeva ulica 36. 914

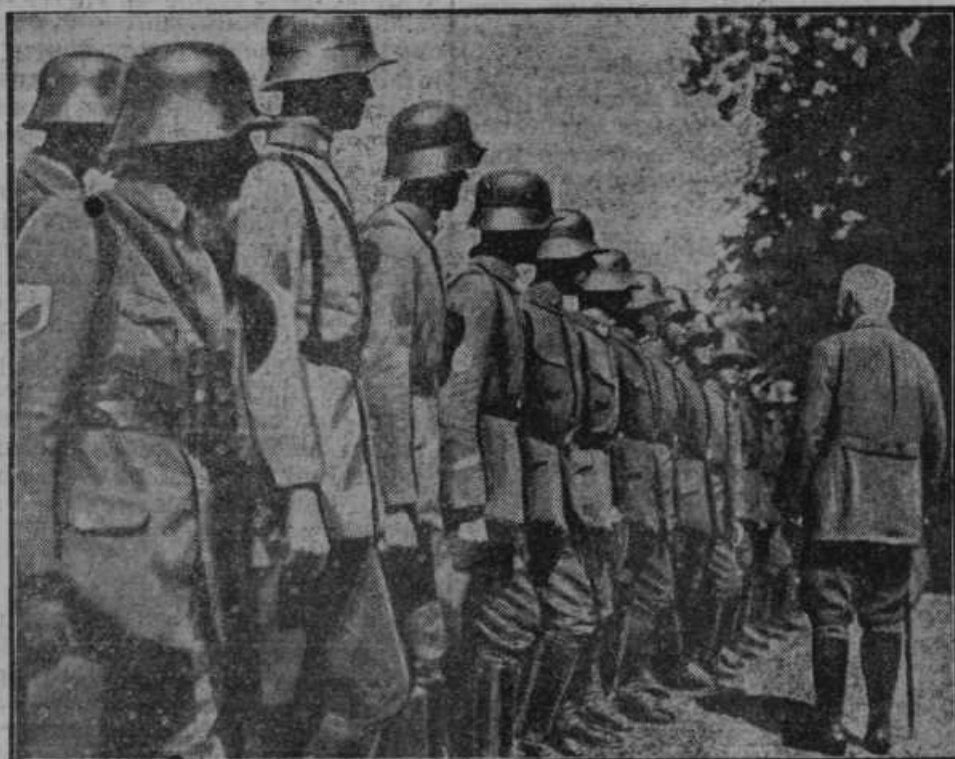
Težave in zahteve poljedelskih držav.

Gospodarska kriza, ki je zajela gospodarstvo večalimanj vseh držav, je zadela zlasti poljedelstvo. Agrarni pridelki se ne morejo več v toliki meri izvažati v druge države, kot se je to dogajalo prej. Ostajajo doma, kjer njihova cena pada letno, mesečno, celo dnevno. Iz te krize prodaje je nastala občutna denarna kriza. Pomanjkanje denarja raste, kar povzroča še večje padanje cen. V tej težki krizi so agrarne države že večkrat apelirale na velike države, ki razpolagajo s kapitalom. Dobile so povečini pomoč v obliki tolažilnih besed — drugega nič. Prejšnji francoski ministrski predsednik Tardieu je pokazal nekaj več zanimanja za male države, ki ležijo ob Donavi, ter je v njihovo rešitev izdelal poseben načrt, ki pa ni našel milosti v očeh Nemčije in Italije.

Da bi njihova beseda bila glasnejša in močnejša, so agrarne države uvidele potrebo složne besede. Tej svrhi služijo konference poljedelskih držav srednje in vzhodne Evrope. Takšna konferenca se je vršila zadnji teden

Pet benediktincev iz Virtemberške je pozidalo tekem 25 let brez tuje pomoči v Buckfast Abbey na Angleškem od Henrika VIII. porušeno opatijsko cerkev.

Nemški predsednik Hindenburg je sprejel na svojem posestvu Neudeck oddelek dijakov, ki so pri organizaciji: »Jeklena čelada.«

avgusta v Varšavi. Tamkaj so se zbrali zastopniki Jugoslavije, Bolgarske, Romunije, Madžarske, Čehoslovaške, Poljske, Estonske in Latvije. Posvetovali so se o tem, kako naj bi se na najizdatnejši način pomagalo posameznim agrarnim državam, ki težko nosijo bremena sedanje krize. Poudarjali so, da je vprašanje prodaje kmetijskih pridelkov tesno zvezano z vprašanjem kredita. Nesorazmerje med cenami poljskih pridelkov in industrijskih proizvodov je preveliko, zato ne bo težka agrarna kriza prej olajšana, dokler se to ogromno nesorazmerje ne odpravi. Svobodnega krogočka kapitalov danes ni in s tem se kriza še bolj poostrejuje. Najmanjša ugodnost, ki naj jo države-upnice podelijo državam-dolžnicam, je ta, da dovolijo pridelkom in proizvodom svojih dolžnikov razne uvozne olajšave in prednosti.

Konferenca je soglasno sprejela obširno resolucijo, v kateri poljedelske države zahtevajo, naj se postopno od-

stranijo ovire, ki sedaj motijo mednarodno izmenjavo dobrin. Države-upnice naj dovolijo državam-dolžnicam posebne uvozne kontingente (določene količine uvoza), da jim tako olajšajo odplačilo njihovega dolga. Poljedelskim pridelkom se morajo dati posebne carinske olajšave. Organizirati se morajo tržišča poljskih pridelkov in cene teh pridelkov se morajo okrepiti. Kar se tiče finančnih vprašanj, naj bi se ustanovili posebni fondii, ki naj bi podprli kreditne ustanove držav-dolžnic, da bi ti kreditni zavodi vedno bili likvidni. Tej svrhi naj bi tudi služila posebna posojila na tujih tržiščih, tako da bi zanje jamčile druge države. — Sklepi varšavske agrarne konference so stvarni in dobri, učinkoviti in uspešni pa bodo takrat, ako ne bodo našli pri velikih, odločujočih državah gluha ušesa. Predvsem je želeli, da o njih vodi račun velika gospodarska konferenca, ki se sestane v Stresi (v severni Italiji), da pretrese položaj

srednje Evrope ter določi pomoč državam v tem delu Evrope.

*

Državni prazniki in trgovine v Mariboru. — Gremij trgovcev v Mariboru razglša, da smejo biti na praznik dne 8. septembra trgovine dopoldne odprte. Kar pa se tiče raznih državnih praznikov, opozarja gremij ponovno svoje člane, da morajo biti trgovine zaprte samo na državni praznik dne 1. decembra in na rojstni dan Nj. Vel. kralja dne 17. decembra. Vsi ostali državni prazniki za trgovine ne pridejo v poštev.

Dvoštevni tečaj za konserviranje sadja in zelenjave se vrši dne 23. in 24. septembra t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja vsaki dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Udeležbo je prijavit z dopisnico do dne 22. t. m. ravnateljstvu šole. Za nabavo potrebščin ter obrabo aparatov in strojev prispevajo udeleženci 10 Din.

Sv. Bolfenk pri Središču ob Dravi. Preteklo nedeljo je doživel naš kraj lepo uspeh »Gospodarsko-prosvetni dan«. Udeležba domačinov je bila številna in dokazuje živo zanimanje ljudi za gospodarska vprašanja v teh težkih časih. V celoti je bilo tekom dneva sedem poljudnih predavanj za ljudstvo in sicer so predavali: dopoldne gg. živinozdravnik J. Nardin o svinjski rdečici, inženir Lupša o izvozu naših kmetijskih pridelkov v Vzhodne dežele, R. Košar pa o modernem pakovanju svež. grozdja za trg. Zanimivo je bilo tudi predavanje o zemljiški knjigi. Ta predavanja so bila namenjena moškim in odrasli mladini. Popoldne pa sta govorila ženam in dekletom voditeljica gospa Vadnjal o gospodinjstvu, upravitelj Iv. Vadnjal pa o jetiki in zdravljenju te zavrattne bolezni našega naroda. Predavatelji so se brezplačno odzvali vabilu ter v domačih in zanimivih besedah razodeli svoje misli, predloge in nasvete. Podobnih prireditvev si želi ljudstvo po prilikah še več, kajti v izobrazbi naroda je njegov uspeh in napredek!

Na banovinski kmetijski šoli v Sv. Juriju ob južni žel. se začne novo šolsko leto dne 10. oktobra t. l. Radi zvišane oskrbovalnine in težkih gospodarskih razmer se letos priglša žal manj prosilcev, dočim se je prejšnja leta moralo veliko številu odkloniti. Uprava je zato zaprosila kr. bansko upravo, da bi v interesu izobrazbe naših kmetijskih sinov znižala oskrbovalnino ter upa, da bo banska uprava to prošnjo tudi upoštevala. Uprava zato podaljšuje termin za vlaganje prošenj do 12. t. m. ter poziva interese, da vložijo prošnje in vse javne faktorje in denarne ustanove, dabi priskočile z delnimi prispevki domačim prosilcem na pomoč. — Uprava.

Kmetijska razstava na letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani od 3. do 12. septembra obsega: a) Strokovno-poučni kmetijski oddelek. b) Sirarsko in mlekarstvo, na kateri sodelujejo skoraj vse mlekarke in sirarske zadruga. c) Razstavo jajc. d) Čebelarstvo razstavo in sejem za med. e) Zelenjadno razstavo. f) Vinsko razstavo in sejem. Ta del kmetijske razstave organizira kmetijski odbor velesejma. Kmetijski razstavi so priključene še: g) Razstava goveje živine montafonske pasme, ki jo priredi živinorejska zadruga Jugomontafon. Razstava se je vršila 3. in 4. sept. h) Razstavo perutnine in kuncev priredi Društvo rejcev malih živali »Zivalica«. Tej razstavi sta priključeni še razstavi ribic in ptic. Razstava traja od 3. do 12. septembra. i) Kmetijski odbor velesejma priredi dne 10. in 11. septembra razstavo plemenskih konj. j) Ves

Pet mož hoče preveslati v čolnu po morju iz Italije na Angleško.

Silen potres na Filipinskih otokih v Kitajskem morju je ničil na stotine hiš in je več tisoč družin brez strehe.

čas razstave do 12. septembra je velika razstava poljedelskih strojev in orodja.

*

Industrija kvišku — kmet v propast!

Petletka ruskih sovjetov se je glede industrije večinoma posrečila s pomočjo inozemskega kapitala in inozemskih inženirjev. Napravili so razne važne stvari, n. pr. veliki jez na Dnepru, da se postavi tam mogočna elektrarna. V Nižjem-Novgorodu so sezidali veliko tovarno za izdelavo avtomobilov. V mestu Magnitogorsk na Uralu so začele delovati velike topilnice za železno rudo itd. V načrtu pa imajo še mnogo znamenitih reči, n. pr. jezove in elektrarne na Volgi, razne prekope med rekami, prekop med Črnim in Hvalinskim morjem, elektrarne na Angari pri Irkutsku v Sibiriji itd.

Če bi v istem razmerju z industrijo napredovalo na Ruskem tudi kmetijstvo, bi bili sovjeti pač lahko ponosni. Toda tu tiči zajec. Petletka je glede kmetijstva popolnoma odpovedala in vsled tega trpi industrija in velik del države. Sovjeti so hoteli napraviti iz ruskega »mužika« komunisti, ki naj bi kot suženj garal in pridno delal za državo. A ruski »mužik« noče biti komunist in noče delati kot suženj komunistom. Ruski kmet hoče imeti svojo zemljo in to zemljo obdelovati kakor lastnino. Tu je vzrok revščine v nekdanji bogati Rusiji.

Poročilih ruskih listov hodijo po selih oddelki »Čeke« in iščejo zrno za prehrano mest in za izvoz, da bi sovjeti dobili dobro valuto. Prebivalci pa zrno skrivajo v volčje jame, ker nočejo stradati, v Harkovu so ječe polne kmetov radi skrivanja živeža in radi sabotaže. »Komsomolskaja Pravda« poroča, da celo komunisti kot voditelji kolhozov skrivajo zrno in dajejo o pridelkih potvorbena poročila, n. pr. ravnateljstvo simferopolskega kolhoza je pri sestavi letnega računa vedoma zmanjšalo količino pridelanega zrna. Voditelj kolhoza Uspenske stanice, Novopokrovskega ujezda na severnem Kavkazu, je napravil tak letni račun, ki izključuje za leto 1932 vsako oddajo zrna.

Letošnja letina je v Rusiji slabša kot lanska, zato preti pomanjkanje. Da bi se ljudstvo temu izognilo, na eni strani skriva zrno, na drugi pa krade živila na polju, pri transportih na železnici in na ladjah. Ker se to pojavlja v velikem številu, zato je »svet narodnih komisarjev« (ministrov) na seji dne 7. 8. izdal zelo strogo naredbo proti temu. »Izvestija« in »Pravda« sta dne 8. avg. prinesli to naredbo tiskano z debelimi črkami. Vsebina dotične naredbe je ta: Kdor bi se polastil živil, ki se pošiljajo po železnici ali na ladjah, bo vstreljen in se mu zaseže vse premoženje. Kdor bi se polastil živil v kolhozih ali zadrukah, bo tudi vstreljen. In v obeh teh slučajih se krivec ne more pomilostiti. Kdor bi nagovarjal člane kolhozov, da bi zapustili kolhoz, izgubi svobodo od 5 do 10 let in ga pošljejo v koncentracijsko taborišče.

V Rusiji je torej zopet zavladalo nasilje. Sovjeti si ne znajo drugače pomagati. Po vaseh se glasi »dolaj kolhozi« (proč s kolhozi)! Vsled velike revščine prebivalcev pa tudi ni varna niti državna, niti kolhozna lastnina. Revščina je v Rusiji hujša kot drugod po Evropi. Čeh dr. Jan Slavik je letos potoval po Rusiji. O svojih utisih iz Rusije pravi, da je tam v mestih toliko pomanjkanje živil, kakor ga pri nas (na Češkem) ni bilo niti koncem svetovne vojne. In dalje pravi: »Uverjen sem, če bi prebivalci Prage nekaj dni trpeli tako veliko pomanjkanje živil, bi naši ministri bili pobiti in člani mestne samouprave bi bili obešeni!« Prav enako se izraža nek nemški politik, ki je zadnji čas potoval po Rusiji. Vse to poroča list »Rossija i Slavjanstvo« z dne 30. julija t. l. To naj vzamejo na znanje vsi tisti, ki boljše vike občudujejo radi njihovih industrijskih podjetij, za vse drugo, kar se godi v Rusiji, so pa slepi. A. K.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na sobotnem trgu dne 3. septembra so cene nekoliko nazadovale, ker je bila ponudba prevelika. Krompir 1—1,50, čebula 2—3 Din, zelje 1—3,50, kumare 0,50—2, solata 0,50—1,50, maline 2, črnice 2, grozdje 4—6, breskve 4—10, jabolka 2—4, hruške 3—4, slive 2,50—3, orehi 4,50—6, luščeni 16—20 D. Na trgu so bile v soboto prvič tudi gobe.

Mariborski živalski sejem dne 30. VIII. 1932. Prignanih je bilo 14 konjev, 21 bikov, 73 volov, 191 krav in 13 telet, skupaj 312 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na tem sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 2,75 do 4 Din, poldebili voli od 2 do 2,50 Din, plemenski voli od 1,25 do 2,25 Din, biki za klanje od 1,50 do 2,50 Din, klavne krave debele od 1,25 do 2 Din, plemenske krave od 1 do 1,50 Din, krave za klobasarje od 0,80 do 1,20 Din, molzne krave od 1,75 do 2 D, breje krave od 1,75 do 2 Din, mlada živina od 2,50 do 3,25 Din, teleta od 3 do 4 Din. Prodanih je bilo 186 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 2. sept. 1932. Pripeljanih je bilo 211 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari 50 do 80 Din, 7—9 tednov stari 90 do 120 Din, 3—4 mesece 130 do 150 Din, 5—7 mesecev 300 do 350 Din, 8—10 mesecev 360 do 400 Din, 1 leto 460 do 580 Din, 1 kg žive teže 6 do 6,50 Din, mrtve teže 9—10 Din. Prodanih je bilo 88 glav.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 8 do 10 Din, volovsko meso II. vrste od 6 do 8 Din, meso od bikov, krav in telc od 4 do 5 Din, telečje meso I. vrste od 10 do 12 Din, telečje meso II. vrste od 6 do 8 Din, svinjsko meso sveže od 10 do 16 Din.

Knjiga slov. življenja in dela.

»Zgodovina slovenskega naroda« (Družba sv. Mohorja v Celju), ki jo je začel pokojni dr. Josip Gruden in jo nadaljuje dr. Jos. Mal, pripoveduje v zaokroženih poglavjih usodo in

življenje, borbe in delo Slovencev v teku dolgih stoletij. Pravkar je izšlo drugo delo, ki se mu po vsej pravici sme reči »Zgodovina Slovencev«. Pripoveduje o slovenskem stremjenju in življenju v obliki življenjepisov tistih osebnosti, ki so v preteklosti in sedanosti delovale v javnem življenju, v leposlovju in znanosti, likovni umetnosti in glasbi, politiki in gospodarstvu. To delo je »Slovenski biografski leksikon«, ki je njega prva polovica dovršena. Na 688 straneh z dvema stolpcema po 64 vrstic se v abecednem redu vrste imena; prvo je Abraham, zadnje Lužar Fortunat. Dolga, dolga vrsta jih je, daleč nad tisoč in še jih bo v dodatku prišlo morda 50. Pri vsakem imenu izveš, kdaj in kako je živel njega nosilec in kaj je storil, da se ga zgodovina spominja. Srečaš dobro znane osebnosti in imaš pred seboj zaokroženo sliko njih življenja in delovanja. Pa še morda več takih osebnosti stopi pred tebe, ki njih imena nikdar nisi slišal, ki pa so prispevale svoj kamen ali kamenček za zgradbo naše narodne kulture. Odpreš prvo stran in bereš ime Abraham. Kdo je to? Takoj izveš, da je bil brižinski škof v X. stoletju in da so se najbrž zanj zapisali najstarejši spomeniki našega slovenskega jezika, častitljivi brižinski spomeniki. In tako ti vsak naslednji stolpec, in vsaka naslednja stran pove mnogo novega, mnogo poučnega in zanimivega, zdaj iz davno preteklih let, in zdaj iz let, ki se jih še spominjaš, zdaj iz časa, ki v njem živiš.

Skoraj 60 pisateljev se je zbralo in napisalo to knjigo. Pisali so za vsakega, ki se želi poučiti o slovenskem kulturnem življenju, ali ki hoče to življenje nadalje raziskovati.

Prosvetna in izobraževalna društva naj si leksikon naroče! V vsakem društvu bo mnogo članov z veseljem seglo po tej knjigi. Brali bodo v njej in se učili spoštovati svoj rod in ceniti njega delo. Člani prosvetnih društev na deželi bodo s ponosom videli, koliko najodličnejših kulturnih delavcev je izšlo iz preprostih domov našega kmeta in obrtnika.

Druga knjiga, obsegajoča imena pod črkami M—Ž in dodatke, bo izšla v štirih snopičih po 160 strani in bo dovršena ob novem letu 1935.

Prva knjiga »Slovenskega biografskega leksikona« šteje VIII in 688 strani in stane nezvezana 390 Din, vezana 430 Din. Cena, na prvi pogled visoka, je v resnici nizka, kajti stroški za tako delo so izredno veliki. Založnica, Zadržna gospodarska banka, ne išče in ne bo imela nikakega dobička. Njej gre za to, da pride to prepotrebno delo na dan. »Slovenski biografski leksikon« se naroča naravnost pri Zadržni gospodarski banki v Ljubljani, ali pri njenih podružnicah v Mariboru in Celju.

*

Slomškov dan se praznuje v Sv. Vidu pri Ptujju za ptujsko okolico dne 8. septembra na ta način: Ob desetih govor dr. I. Ahčina o Slomšku, nato pontifikalna sv. maša mil. g. ptujskega prošta dr. Ivana Žagar. Po maši v Slomškovem domu nauk za fantovske Marijine družbe. Govori g. dr. Jeraj. Popoldne ob dveh v cerkvi govor g. ptujskega prošta in pete litanije. Nato igra Prosvetno društvo Sv. Vid zanimivo igro v Slomškovem domu. Ta proslava velikega Slomška je v prvi vrsti določena za mladeniče našega okraja, zato naj se mnogoštevilno te proslave udeležijo. Za mal denar se bo dobilo tudi dobro kosilo. Naj vsa moška mladina ptujske okolice dostojno proslavi spomin velikega Slovenca in škofa A.M. Slomška!

Št. Peter pri Mariboru. Dne 18. t. m. proslavimo Šentpeterčani 70letnico smrti A. M.